

**Oponentský posudek na diplomovou práci Markéty Hulákové
na téma
„ Alternativy nepodmíněného trestu odnětí svobody“**

Rozsah diplomové práce: 99 stran

Datum odevzdání práce: 13. 4. 2010

1. Aktuálnost tématu:

Posuzovaná diplomová práce je věnována problematice, která je již dlouhodobě předmětem zájmu odborné veřejnosti. Cíle spojované s aplikací alternativ, k nimž patří především dosažení snadnější resocializace odsouzeného, omezení vězeňské populace a snížení nákladů státního rozpočtu, patří k předním úkolům současné trestní politiky. Aktuálnost této problematiky se ještě zvýšila přijetím nového trestního zákoníku, který skýtá širší možnosti pro uplatnění alternativních sankcí.

2. Náročnost tématu:

Jde o téma, jehož zpracování vyžaduje zvládnutí teoretických základů moderních směrů sankcionování, patřičné znalosti právní úpravy zkoumaných sankcí a také studium konkrétní aplikační praxe. V daném případě měla diplomantka situaci obtížnější potud, že téma zpracovávala v období přechodu z původní právní úpravy na úpravu obsaženou v novém trestním zákoníku, resp. záhy po jejím přijetí, tedy v době, kdy jsou praktické zkušenosti s její aplikací teprve v počátcích.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Cílem práce je seznámit čtenáře s problematikou trestání a alternativními formami v trestním právu, především s alternativními tresty. Autorka usiluje o podání celkového obrazu problematiky na pozadí rozboru otázek smyslu a účelu trestání, historického vývoje trestání a nových teoretických konceptů uplatňujících se v této oblasti. Tohoto cíle se jí podařilo dosáhnout.

V souladu s vymezeným cílem je koncipována systematika práce i její obsahové zaměření. Postupně jsou v ní rozebírány tyto otázky: pojem a účel trestu, koncepce restorativní justice, historický vývoj trestání včetně mezinárodních aktivit na tomto poli, systém alternativních řešení trestních věcí, úloha a činnost Probační a mediační služby, která se na tomto řešení podílí, a vybrané druhy alternativních trestů. Autorka tedy pojímá problém alternativ trestu odnětí svobody široce (zahrnuje do něj nejen alternativní tresty, ale i hmotněprávní a procesněprávní alternativy k potrestání, které většinou, jak sama v práci uvádí, nahrazují jiné tresty než trest odnětí svobody), což je sice na jedné straně na úkor samotné problematiky alternativních trestů (práce je věnována jen některým z nich), ale na druhé straně toto pojetí umožňuje vnímat problém alternativ v širších souvislostech.

Po metodologické stránce se práce opírá především o studium odpovídajícího okruhu tuzemské literatury, aktuálních internetových zdrojů a statistických dat.

Práce svědčí o tom, že se diplomantka s předmětnou problematikou seznámila do potřebné hloubky a že je schopna s literaturou, z níž čerpala své poznatky, požadovaným způsobem nakládat. Oceňuji, že se jí podařilo v literatuře objevit i některé zajímavé otázky, které bývají opomíjeny (např. historický původ obecně prospěšných prací, peněžitý trest v osnově

trestního zákona z roku 1926 aj.). Svá stanoviska k problematice autorka umístila převážně až do závěru práce, proti očekávání mají však jen velmi obecný charakter.

Práce se dobře čte, po stránce jazykové a stylistické má odpovídající úroveň, i když lze v práci najít místa, kde zůstaly přehlédnuty drobné písařské nesprávnosti (např. na str. 72) nebo pracovní poznámky autorky z předchozích verzí (např. na str. 65 nebo 70). Větší pozornost mohla být věnována správnosti uvádění poznámek pod čarou (viz např. pozn. 3 na str. 9).

4. Připomínky:

Významnější připomínky mám většinou jen k obecně teoretickým částem práce, kde je výklad některých otázek pojat poněkud zjednodušeně:

- str. 6 – problém prizonizace se týká spíše trestů odnětí svobody delšího trvání, k jejichž náhradě nejsou alternativní tresty určeny,
- str. 9, 10 – zde uvedené vymezení pojmu trestu je neúplné,
- str. 12 – z charakteristiky smíšené teorie trestání není patrné, v čem je její „smíšenost“,
- str. 14 – mám zato, že nelze jednoduše tvrdit, že všechny alternativní tresty vycházejí z myšlenek restorativní justice,
- str. 21 – hodnocení justiční praxe by bylo vhodné doložit statistickými daty o ukládaných trestech,
- str. 34 - trest odnětí svobody získal postavení dominantního trestu od 20. století?
- str. 67 – které alternativní tresty jsou absolutně neurčité?
- str. 85 – oprávnění probačního úředníka při výkonu kontroly domácího vězení nejsou upravena?

5. Otázka k obhajobě: Četnost využití alternativ (alternativních trestů a hmotněprávních a procesněprávních alternativ k potrestání) v české justiční praxi v posledních letech.

6. Práci doporučuji k obhajobě.

7. Navržený kvalifikační stupeň: velmi dobře

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.

V Praze dne 24..4.2010